

dr hab. Danuta Guzal-Dec, prof. AB
Wydział Nauk Ekonomicznych
Zakład Ekonomii
Akademia Bialska im. Jana Pawła II

Recenzja rozprawy doktorskiej
mgr. Piotra Chciałowskiego
w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse
pt. „Inwestycje infrastrukturalne jako czynnik rozwoju gmin województwa
mazowieckiego”,
przygotowanej pod kierunkiem naukowym prof. dr. hab. Janiny Sawickiej
oraz promotor pomocniczego dr inż. Iwony Pomianek

1. Podstawa formalna recenzji

Podstawą wykonania recenzji jest podjęta w dniu 25 listopada 2025 roku Uchwała nr 13/EIF-2025/2026 Rady Dyscypliny Ekonomia i Finanse Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie w sprawie wyznaczenia recenzentów w postępowaniu o nadanie stopnia doktora mgr. Piotrowi Chciałowskiemu w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse. Zgodnie z wymaganiami ustawowymi stawianymi rozprawom doktorskim, powinny one stanowić oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, a kandydat powinien wykazywać się ogólną wiedzę teoretyczną w danej dyscyplinie naukowej oraz umiejętnością samodzielnego prowadzenia pracy naukowej. Mając to na uwadze, przy ocenie rozprawy doktorskiej mgr. Piotra Chciałowskiego, przyjąłem następujące kryteria: znaczenie podjętej tematyki, poprawność w sformułowaniu celów, pytań i hipotez badawczych, metodykę badań, strukturę rozprawy oraz jej stronę warsztatową.

2. Podstawowe informacje o rozprawie

Przedstawiona do recenzji rozprawa doktorska liczy łącznie 270 stron, w tym 8 stron załączników. Składa się z 5 rozdziałów merytorycznych, poprzedzonych zagadnieniami wstępnymi i zakończonych podsumowaniem i wnioskami. Łącznie 26 stron zajmuje zestaw wykorzystanej w pracy literatury (wykorzystano w przeglądzie 322 pozycje literatury

krajowej i zagranicznej, 26 aktów prawnych i 31 źródeł internetowych). W pracy zamieszczono 27 tabel i 39 rysunków.

3. Znaczenie tematu

Inwestycje infrastrukturalne samorządu gminnego w odniesieniu do problematyki oddziaływania samorządu na rozwój lokalny są obszarem zainteresowania wielu środowisk naukowych i praktyków samorządowców. Odnosnie gmin wiejskich/miejsko-wiejskich w Polsce badania te najczęściej prowadzone były w ramach pojedynczych gmin lub ich grup otaczających duże miasta. W przypadku województwa mazowieckiego brakowało badań koncentrujących się na związkach między infrastrukturalną działalnością inwestycyjną a poziomem rozwoju oraz eksponujących znaczenie samorządowych inwestycji infrastrukturalnych jako czynnika rozwoju gmin. Podjęte przez Autora badania dotyczące znaczenia inwestycji infrastrukturalnych (samorządowych) jako czynnika rozwoju gmin województwa mazowieckiego należy uznać za ważne w ujęciu zarówno teoretycznym, empirycznym, jak i aplikacyjnym.

Autor założył, że przedłożona dysertacja wypełni lukę w zakresie „aktualnych, kompleksowych badań nad kreowaniem rozwoju w gminach wiejskich oraz miejsko-wiejskich w województwie mazowieckim poprzez działalność inwestycyjną w zakresie infrastruktury”. Luka badawcza została trafnie zidentyfikowana w oparciu o przegląd literatury krajowej i zagranicznej, aczkolwiek termin „kreowanie” nie jest czytelny i poprawnie zastosowany, ponieważ może oznaczać powodowanie powstawania czegoś lub tworzenie wizerunku albo przypisywanie czemuś realnego bytu (takiego władztwa samorząd gminny nie posiada).

Podjęta tematyka jest aktualna i ważna w ujęciu zarówno teoretycznym, empirycznym, jak i aplikacyjnym. Wybór tematu pracy uważam za trafny i prawidłowo uzasadniony poznawczo, ale także społecznie i ekonomicznie istotny i wpisujący się w dyscyplinę ekonomia i finanse. Tytuł rozprawy w brzmieniu „Inwestycje infrastrukturalne jako czynnik rozwoju gmin województwa mazowieckiego” odpowiada generalnie zawartej w niej treści. Tytuł zawiera zasadnicze kategorie pojęciowe, których rozprawa dotyczy, tj. inwestycje infrastrukturalne (choć tu nie doprecyzowano, że samorządowe), rozwój gmin, a z brzmienia tytułu rozprawy wynika kierunek analizowanych zależności. W tytule zawarty jest przedmiot analizy oraz zakres przestrzenny badań. Jednocześnie nawiązując do uwag definicyjnych odnośnie samorządowych inwestycji infrastrukturalnych, które sam Autor formułuje w pracy, z tytułu pracy nie wynika, czy w pracy będą podejmowane zagadnienia dotyczące inwestycji prywatnych, czy publicznych, a jeśli publicznych to czy krajowych,

regionalnych, czy gminnych. Zatem tytuł wykracza poza faktyczny zakres rzeczowy pracy, ponieważ nie wynika z niego zawężenie do samorządowych inwestycji infrastrukturalnych. Podobnie w tytule pracy (który jest sformułowany zwięźle i mógłby zostać doprecyzowany) nie zaznaczono, że przedmiotem analizy będą wybrane typy gmin, a mianowicie gminy wiejskie i miejsko-wiejskie.

4. Cele, pytania oraz hipotezy badawcze, metodyka pracy

Celem głównym rozprawy jest identyfikacja i ocena związków pomiędzy działalnością inwestycyjną w zakresie infrastruktury a poziomem społeczno-gospodarczego rozwoju gmin wiejskich i miejsko-wiejskich w województwie mazowieckim. Cele pomocnicze jakie wskazał Autor to:

- rozpoznanie teoretycznych aspektów rozwoju jednostek samorządu terytorialnego oraz identyfikacja jego kluczowych elementów;
- identyfikacja czynników i barier rozwoju gmin wiejskich oraz miejsko-wiejskich w województwie mazowieckim;
- identyfikacja obecnych i planowanych kierunków inwestycji infrastrukturalnych w badanych gminach województwa mazowieckiego;
- ocena stanu infrastruktury w badanych gminach;
- zbudowanie rankingu badanych gmin oraz ocena ich zróżnicowania przestrzennego pod względem poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego;
- ocena związku pomiędzy poszczególnymi kierunkami działalności inwestycyjnej a poziomem rozwoju badanych gmin.

W pracy nie sformułowano wprost głównego problemu badawczego, ani pytań badawczych, ale ogólny problem badawczy można wysnuć z tytułu pracy.

Realizacja celu głównego umożliwia po części rozwiązanie problemu badawczego zawartego w tytule pracy, ale go nie wyczerpuje, w części odnoszącej się do charakterystyki aktywności inwestycyjnej samorządów. Układ celów pomocniczych (szczegółowych) uważam za wewnętrznie spójny i kompleksowy pozwalający na rozwiązanie problemu postawionego w tytule pracy: „inwestycje (samorządu gminnego) jako czynnik rozwoju gmin”, aczkolwiek zestaw celów pomocniczych znacznie wykracza poza cel główny. Ponadto w pracy jednoznacznie nie zostały wyodrębnione cele teoriopoznawcze, metodologiczne i aplikacyjne.

Postawiono cztery hipotezy badawcze:

Hipoteza 1. Istnieje przestrzenne zróżnicowanie poziomu rozwoju badanych gmin charakteryzujące się wyższym jego poziomem w populacji gmin położonych bliżej centrum regionu – Warszawy.

Hipoteza 2. W działaniach inwestycyjnych badanych gmin województwa mazowieckiego istnieje priorytetyzacja działalności inwestycyjnej w zakresie infrastruktury technicznej nad działalnością inwestycyjną w zakresie infrastruktury społecznej.

Hipoteza 3. Trudności w działalności inwestycyjnej w badanych gminach są uzależnione od poziomu rozwoju gminy.

Hipoteza 4. Niewystarczający poziom planowania przestrzennego był barierą rozwoju badanych gmin województwa mazowieckiego.

Sformułowanie hipotez 1 i 4 w świetle dotychczasowego stanu badań, bliższe jest raczej sformułowaniu tez. Dla prowadzących badania nad rozwojem gmin wiejskich/miejsko-wiejskich w Polsce cenne źródło, do chociażby dyskusji wyników w kontekście pomiaru rozwoju, stanowią badania prowadzone cyklicznie przez IRWiR PAN, ostatnio w ramach inicjatywy Monitoringu Rozwoju Obszarów Wiejskich (MROW). Jak wynika z Monitoringu rozwoju obszarów wiejskich. *Etap III Struktury społeczno-gospodarcze, ich przestrzenne zróżnicowanie i dynamika* (2018. s. 218 i 219), zarówno w ramach wcześniejszego monitoringu z roku 2014, jak i z 2018, przestrzenne zróżnicowanie poziomu rozwoju badanych gmin charakteryzuje się wyższym jego poziomem w zbiorowości gmin położonych bliżej centrum regionu – Warszawy.

Odnosząc się zaś do sformułowania hipotezy 4 należy stwierdzić, że:

- użycie terminu „niewystarczający” jest „niefortunne”, jeżeli jest niewystarczające to oczywiste, że jest destymulantą;
- obiektywnie można stwierdzić, że braki w zakresie planowania przestrzennego stanowią barierę dla procesu inwestycyjnego.

W sformułowaniu hipotezy pierwszej, ale i w dalszej treści pracy Autor używa sformułowania „populacja gmin”, a bardziej odpowiednim, z uwagi na istotę badanych obiektów, byłoby użycie terminu „zbiorowość gmin”.

W hipotezie 3 użyto mało precyzyjnego sformułowania typowego raczej dla języka potocznego „trudności” w działalności inwestycyjnej i tu Autor przyjmuje pewien zestaw „trudności”, w ramach których tylko pojedyncza trudność (brak wykwalifikowanego personelu) okazuje się być uzależniona od poziomu rozwoju gminy. Taki sposób sformułowania hipotezy utrudnia jej jednoznaczną weryfikację. Szczegółowa analiza sposobu weryfikacji tej hipotezy pozwoliła także zidentyfikować pewne niedostatki mające swoje

odzwierciedlenie w weryfikacji. W kwestionariuszu ankiety Autor wśród ww. trudności realizacji działalności inwestycyjnej w zakresie infrastruktury wymienia: „brak wystarczających środków, trudności w pozyskaniu finansowania zewnętrznego, skomplikowaną procedurę, brak wykwalifikowanego personelu, konflikty wewnętrzne”, a z kolei w mniej dokładnym brzmieniu przytacza te trudności w opisie wyników badań: „brak środków, trudności w pozyskaniu finansowania, skomplikowana procedura, brak personelu, konflikty wewnętrzne”, gdzie powinny być one podane identycznie. W świetle wyników badań główną barierą realizacji inwestycji był brak wystarczających środków (średnia 4,4, w skali ocen do 5), przy czym z perspektywy potrzeb inwestycyjnych, które są stale i praktycznie nieograniczone (ciągłe potrzeby rozwoju i modernizacji) odpowiedź badanych jest oczywista, środki na ten cel nigdy nie będą wystarczające i to bez względu na poziom rozwoju. W przedłożonym katalogu nieprecyzyjnie sformułowano „trudność” konflikty wewnętrzne. W pierwszym odbiorze recenzent zrozumiał ją jako konflikty różnych grup interesów o przestrzeń, gdyż infrastruktura często stanowi źródło konfliktu o podłożu przestrzennym. We wcześniejszym fragmencie pracy Autor wyjaśnia „konflikty wewnętrzne, przez które można uznać różnice pomiędzy władzą wykonawczą a stanowiącą gminy (...) rada gminy może być opozycją w stosunku do władzy wykonawczej”. Takie ogólne sformułowanie bariery mogło być różnie zinterpretowane przez wypełniających ankietę. Nie mniej jednak zarówno konflikty wewnętrzne, czy skomplikowana procedury są przykładem barier niezależnych od poziomu rozwoju, co więcej skomplikowane procedury to bariera narzucona z zewnątrz. Powyższa dywagacja ma na celu zwrócenie uwagi Autora na konieczność bardziej wnikliwego, precyzyjnego stawiania hipotez, by można je było jednoznacznie zweryfikować. Z analizowanych barier tylko brak wykwalifikowanych pracowników okazał się istotną statystycznie barierą procesu inwestycyjnego.

Należy także zauważyć, że hipotezy cząstkowe odnoszą się jedynie do empirycznych zamierzeń badawczych Autora. Brak jest hipotez cząstkowych o charakterze teoretycznym, a przecież konstrukcja pracy, a zatem jej elementy nie tylko empiryczne, ale też teorio-poznawcze, powinna wynikać z postawionych celów i hipotez cząstkowych. Wyodrębnienie zaś celów i hipotez nie tylko empirycznych, ale także teorio-poznawczych porządkuje strukturę badania. Uzasadnia integralność rozdziałów i pozwala określić, w jaki sposób część teoretyczna stanowi podstawę własnych badań empirycznych. Cele szczegółowe nie zostały „skorelowane” nie wynikają z postawionych paralelnie hipotez szczegółowych.

Autor w realizacji przyjętego celu głównego zastosował szereg metod poczynawszy od metod logicznego rozumowania, a skończywszy na metodach statystycznych. W zagadnieniach wstępnych ogólnie, a w rozdziale czwartym (metoda Hellwiga i metoda bezwzorcowca) i w części metodycznej rozdziału piątego (prezentującego wyniki własnych badań empirycznych przy pomocy metody sondażu) bardziej szczegółowo opisał metody badawcze i etapy cyklu przyjętego postępowania badawczego. Krytyczny przegląd literatury stanowił podstawę opracowania części teoretycznej pracy.

Do prezentacji danych Autor wykorzystał tabele, wykresy i rysunki. Zastosowanie metod pozyskania, analizy i prezentacji danych było adekwatne do postawionych celów i realizowanych zadań badawczych. Walorem pracy warunkującym przejrzystość przedstawianych wyników analiz jest adekwatne do licznych przeprowadzanych analiz zastosowanie metod graficznych prezentacji danych. W pracy Autor przedstawił uzasadnienie wykorzystania poszczególnych metod i ich opis.

Szczegółowa lektura rozprawy mgr. Piotra Chciałowskiego pozwala stwierdzić, że cel wynikający z tytułu pracy został poprawnie sformułowany. Podobnie poprawnie Autor sformułował lukę badawczą tezy/hipotezy empiryczne, a następnie w poprawny sposób stosując odpowiednie metody prawidłowo je argumentował/weryfikował. Doktorant podejmując kolejne cele szczegółowe, prawidłowo przedstawiając, analizując i interpretując wyniki badań, zrealizował cel główny pracy. Autor scharakteryzował związki pomiędzy działalnością inwestycyjną w zakresie infrastruktury a poziomem społeczno-gospodarczego rozwoju gmin wiejskich i miejsko-wiejskich w województwie mazowieckim posługując się zaawansowanymi metodami analizy danych, co pozwoliło mu na oryginalne rozwiązanie postawionego problemu badawczego.

5. Struktura pracy

Rozprawa doktorska pana mgr. Piotra Chciałowskiego ma charakter teoretyczno-empiryczny. Struktura pracy generalnie jest poprawna i zgodna z koncepcją badawczą. Praca składa się z czterech rozdziałów poprzedzonych wstępem i zakończonych podsumowaniem i wnioskami. Układ treści jest logiczny, część empiryczna została generalnie właściwie podbudowana przeglądem literatury zawartym w rozdziałach 1-3. Za adekwatną w kontekście przyjętych założeń badawczych uznaję także proporcję części teoretycznej i empirycznej.

W rozdziale pierwszym – zagadnienia wstępne, przedstawiono uzasadnienie podjęcia tematu, zaprezentowano założenia metodyczne badań: cele badawcze, hipotezy badawcze, źródła materiału badawczego. W rozdziale drugim (zawierającym 13 podrozdziałów) przedstawiono społeczno-gospodarczy rozwój jednostek samorządu terytorialnego jako

przedmiot badań ekonomii sektora publicznego. Chociaż tok wywodu jest tu generalnie prawidłowy to częste są powtórzenia, objętość niektórych podrozdziałów nie uzasadnia ich wyodrębnienia. W podrozdziale 2.3. zastosowano wprowadzenie przed podrozdziałem niższego stopnia 2.3.1., które jest zbyt rozbudowane i odbiega tematycznie od tytułu. W podrozdziale 2.4 *Rozwój terytorialny w Polsce po transformacji ustrojowej* (dwustronicowy) zgodnie z tytułem opracowany jest tylko jeden pierwszy akapit, a dalej mamy przegląd definicji rozwoju lokalnego. Przegląd definicji rozwoju lokalnego powtarza się w pracy zwłaszcza w podrozdziale 2.4 i 2.5. Podrozdział 2.5 *Rozwój lokalny* zajmuje tylko dwie strony tekstu podobnie podrozdział 2.7. W podrozdziale 2.3. *Przestrzeń w teorii ekonomii* brak odniesienia do infrastruktury jako źródła konfliktu o podłoże przestrzenne. W podrozdziale 2.11. *Synteza koncepcji teoretycznych rozwoju lokalnego* brak jest własnego podsumowania i dyskusji nad znaczeniem infrastruktury i inwestycji infrastrukturalnych jako determinant rozwoju. Brak tu też odwołania się do koncepcji rozwoju endo, egzo i neoendogenicznego.

Autor wprowadza podrozdziały podsumowujące treść rozdziałów, a w poszczególnych podrozdziałach często nie stosuje takich podsumowań/dyskusji. Taki zabieg rozbudowuje objętość pracy, a nie wnosi nowych treści, gdyż te podsumowania to systematyka zagadnień poruszanych w podrozdziałach.

W rozdziale trzecim przedstawiono infrastrukturę jako czynnik rozwoju gmin wiejskich i miejsko-wiejskich. Tutaj także widoczne jest duże rozdrobnienie struktury, a niektóre bardzo ważne zagadnienia nie zostały pogłębione w analizie, np. 3.2. *Infrastruktura jako czynnik rozwoju* (1,5 strony), 3.3 *Infrastruktura jako kategoria ekonomiczna* (0,5! Strony) 3.4. *Inwestycje infrastrukturalne* (tytuł niedoprecyzowany) (1,5 strony), a „wiodące” teoretycznie zagadnienie 3.7. *Znaczenie inwestycji infrastrukturalnych w rozwoju gmin* (około 0,5! strony), przy czym nie wyeksponowano tutaj kwestii negatywnego oddziaływania na rozwój (przeinwestowanie, konflikty o przestrzeń).

W rozdziale 4 pt. „Rozwój społeczno-gospodarczy wiejskich i miejsko-wiejskich gmin województwa mazowieckiego” uwzględniając wszystkie gminy wiejskie i miejsko-wiejskie województwa stworzono rankingi rozwoju na podstawie syntetycznego wskaźnika rozwoju opracowanego metodą Hellwiga oraz metodą bezwzorcową (BZW). Do badania przyjęto zmienne po części odnosząc się do wcześniejszych badań w zakresie pomiaru rozwoju lokalnego, ale wybór tych zmiennych nie został uzasadniony merytorycznie. Nie odniesiono się też do wielu wartościowych najnowszych badań z tej problematyki (Stanny i Zespół wspomniany wcześniej MROW). Identyfikując czynniki i uwarunkowania Autor wyodrębnia

obszar rozwoju „przestrzeń i ekologia” natomiast brak jest wskaźników z zakresu dostępności przestrzennej, mimo, że także w przeglądzie teoretycznym nawiązuje do znaczenia przestrzeni w teorii ekonomii. Autor bada tylko udział dróg o twardej nawierzchni (%) w kilometrażu dróg ogółem, przy czym sam zauważa że „nie da się stwierdzić, że posiadanie bardziej rozbudowanej sieci drogowej w ujęciu ilościowym zawsze jest stymulantem rozwoju”.

Zawsze dyskusyjną kwestią jest wybór, kompletność, rozłączność informacyjna przyjętego katalogu zmiennych. Niemniej jednak w przyjętym zestawie dwa wskaźniki budzą wątpliwość, do czego sam Autor dochodzi, ale już po fakcie przyjęcia ich do badania. Pierwszy to X05 „Gaz – odsetek mieszkańców korzystających z sieci” ten wskaźnik zależy od technicznych uwarunkowań ukształtowania terenu i możliwości rozwoju sieci, nie ma jednoznacznego ładunku informacyjnego. Sam Autor pisze „sieć gazowa, choć wciąż wymieniana jako jeden z czynników infrastrukturalnych posiada dzisiaj zdecydowanie mniejsze znaczenie. Sieć gazowa traci na rzecz dostępu do sieci energetycznej”. Autor przyjmuje także jako wskaźnik rozwoju X06 obiekty sportowe ogółem przypadające na 10 tys. ludności, ale sam w interpretacji zauważa, że w gminach mniejszych wystarczy 1 obiekt dla pokrycia zapotrzebowania i dodaje, że także Mamcarczyk podkreśla nieporównywalność obiektów sportowych w gminach. Wydaje się, że w przyszłych badaniach tego typu merytoryczna analiza wykorzystania wskaźników powinna być przeprowadzana przed rozpoczęciem analiz. Problemem o charakterze częściowo metodologicznym, a częściowo merytorycznym, jest to, że niektóre wskaźniki tracą, a inne zyskują na znaczeniu ze względu na zmiany rzeczywistości społeczno-gospodarczej, co zmusza nas do poszukiwania nowych lepszych miar, o bardziej jednoznacznych ładunkach informacyjnych.

W piątym rozdziale przedstawiono wyniki własnych badań empirycznych dotyczących działalności inwestycyjnej samorządów. Badania przeprowadzono w 2022r. metodą sondażu, w którym udział wzięło 84 samorządy. W zakończeniu przedstawiono weryfikację hipotez, podsumowanie, wnioski i rekomendacje z przeprowadzonych badań.

6. Ocena strony warsztatowej

Przedłożona dysertacja jest poprawnie przygotowana pod względem warsztatowym. Wnikliwy i krytyczny przegląd literatury krajowej i zagranicznej pozwolił wykazać się Autorowi ogólną wiedzą teoretyczną w dyscyplinie naukowej ekonomia i finanse, a generalnie poprawnie przygotowane założenia koncepcyjne, struktura pracy oraz zastosowana metodyka wskazują na opanowanie umiejętności samodzielnego prowadzenia

pracy naukowej i świadomość korzyści wynikających ze stosowania triangulacji metod badawczych.

Autor dosyć wnikliwie dokonuje przeglądu literatury, podejmując się krytycznej refleksji nad przywoływanymi poglądami. Recenzent dostrzega włożony przez Autora duży nakład pracy w dokonanie przeglądu literatury, w tym zagranicznej, a także przeprowadzenie własnych badań empirycznych oraz wykorzystanie metod statystycznych do pomiaru poziomu rozwoju lokalnego. Recenzowana praca jest dowodem dobrej znajomości analizowanej przez Autora problematyki. Wybór i zastosowanie odpowiedniej metodyki skutecznie umożliwiło realizację postawionych przez Autora celów dysertacji. Praca została przygotowana generalnie starannie zarówno pod względem redakcyjnym, jak i edytorskim (drobne błędy to np. na s. 29 Dacko zamiast Daco, używanie jednocześnie cudzysłowu i kursywy przy podawaniu definicji, a na s. 90 cytując ustawę o samorządzie gminnych brak przywołania aktualnej podstawy prawnej). Język recenzowanej pracy ułatwia śledzenie toku rozumowania Doktoranta i wykazuje cechy języka naukowego, pojawiają się nieliczne powtórzenia analizowanych wątków. Język jest generalnie zwięzły i zrozumiały. To wszystko świadczy o tym, że Autor dobrze opanował umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej.

6. Uwagi krytyczne

Uwagi dyskusyjne dotyczą głównie samej koncepcji przeprowadzenia badania sondażowego, w tym sposobu doboru osób ankietowanych w urzędach gmin oraz zakresu pozyskiwanych danych do analiz (część można pozyskać poza ankietą np. udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem), a także sposobu prezentowania wyników badań własnych. Wśród uwag dyskusyjnych wskażę:

- przedstawiciele urzędów gmin odpowiadali na pytania dotyczące przyszłych planów inwestycyjnych w perspektywie 5, 10, 15 lat (plany inwestycyjne do roku 2037); z uwagi na kadencyjność władz i często brak tak odległych strategii opinie badanych na ten temat mogą być mało wiarygodne; horyzont powinien odnosić się do okresu urzędowania osób decyzyjnych;

- w przygotowywaniu tabel Autor nie precyzuje tytułów „główek” tabel tylko wszędzie wprowadza termin „zmienna”;

- kwestionariusz najczęściej wypełniało od 1 do 3 pracowników urzędu gminy, z czego najczęściej byli to kierownicy wydziałów (25), specjaliści (21), a w dalszej kolejności sekretarze (13) i wóldarze gmin (9) (ankietę mogli też wypełniać *inni pracownicy*); kto zatem

odpowiadał na temat przyszłych planów inwestycyjnych i inne ważne kwestie dotyczące polityki inwestycyjnej, jeżeli tylko w 9 gminach ankietę wypełnili władarze;

- Autor w interpretacji wyników łączy/sumuje odpowiedzi „nie i nie wiem”, co znacznie zmniejsza ładunek informacyjny jego wyników, np. aż w 67,5% badanych gminach nie ma programu rewitalizacji lub ankietowani o tym nie wiedzieli, że on jest (dodatkową wątpliwość może nasuwać pytanie czy tych programów nie ma, czy pracownicy, którzy wypełniali nie mieli wiedzy na ten temat).

Konkluzja

Pomimo wskazanych wyżej uwag krytycznych, dokonując oceny pracy, jednoznacznie wyrażam opinię, że praca mgr. Piotra Chciałowskiego pt. „Inwestycje infrastrukturalne jako czynnik rozwoju gmin województwa mazowieckiego”, w dostatecznym stopniu spełnia wymagania stawiane rozprawom doktorskim w obowiązujących przepisach – stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, a Kandydat wykazał się ogólną wiedzę teoretyczną w dyscyplinie naukowej ekonomia i finanse oraz umiejętnością samodzielnego prowadzenia pracy naukowej. Wnoszę do Rady Dyscypliny o jej dopuszczenie do publicznej obrony.

D. Gwał-Dea